TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2018. gada 25. jūlijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Savienības pilsonība – LESD 20. un 21. pants – Brīva pārvietošanās un uzturēšanās dalībvalstīs – Sociālais nodrošinājums – Regula (EK) Nr. 883/2004 – Sociālā aprūpe – Slimības pabalsti – Pakalpojumi personām ar invaliditāti – Dalībvalsts pašvaldības pienākums sniegt vienam no tās rezidentiem valsts tiesību aktos paredzētu personīgu palīdzību šī rezidenta augstākās izglītības studiju laikā citā dalībvalstī

Lieta C-679/16

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Korkein hallinto-oikeus* (Augstākā administratīvā tiesa, Somija) iesniedza ar lēmumu, kurš pieņemts 2016. gada 23. decembrī un kurš Tiesā reģistrēts 2016. gada 30. decembrī, tiesvedībā, ko uzsācis

**A,**

piedaloties

***Espoon kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan yksilöasioiden jaosto.***

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*], tiesneši E. Levits, E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], M. Bergere [*M. Berger*] (referente) un F. Biltšens [*F. Biltgen*],

ģenerāladvokāts: P. Mengoci [*P. Mengozzi*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– Somijas valdības vārdā – *H. Leppo*, pārstāve,

– Čehijas valdības vārdā – *M. Smolek*, *J. Vláčil* un *J. Pavliš*, pārstāvji,

– Zviedrijas valdības vārdā – *A. Falk*, *C. Meyer-Seitz*, *H. Shev* un *L. Zettergren*, kā arī *L. Swedenborg*, pārstāvji,

– Eiropas Komisijas vārdā – *D. Martin* un *I. Koskinen*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2018. gada 31. janvāra tiesas sēdē,

* Tiesvedības valoda – somu.

pasludina šo spriedumu.

## Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LESD 20. un 21. pantu, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV 2004, L 166, 1. lpp., un labojums – OV 2004, L 200, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 988/2009 (2009. gada 16. septembris) (OV 2009, L 284, 43. lpp.), (turpmāk tekstā – "Regula Nr. 883/2004") 3. panta 1. punktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā, ko uzsācis A saistībā ar *Espoon kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan yksilöasioiden jaosto* (Espo pilsētas Sociālās un veselības pārvaldes Individuālo jautājumu nodaļa, Somija, turpmāk tekstā – "Espo pašvaldība") piešķirto personīgo palīdzību Tallinā, Igaunijā, kur A studē tieslietas trīs gadu ilgā pilna laika studiju programmā.

### Atbilstošās tiesību normas

#### *Starptautiskās tiesības*

3 Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām, kas noslēgta Ņujorkā 2006. gada 13. decembrī (*Recueil des traités des Nations unies*, 2515. sējums, 3. lpp.; turpmāk tekstā – "Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām"), stājās spēkā 2008. gada 3. maijā. Šī konvencija Eiropas Kopienas vārdā tika apstiprināta ar Padomes 2009. gada 26. novembra Lēmumu 2010/48/EK (OV 2010, L 23, 35. lpp.).

4 Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām 19. pantā "Patstāvīgs dzīvesveids un iekļaušana sabiedrībā" ir noteikts:

"Šīs konvencijas dalībvalstis [..] veic efektīvus un atbilstošus pasākumus, lai atvieglotu personām ar invaliditāti šo tiesību izmantošanu un pilnīgu iekļaušanos un līdzdalību sabiedrības dzīvē, tostarp nodrošinot, ka:

[..]

b) personām ar invaliditāti ir pieejami dažādi mājās un dzīvesvietā sniegtie pakalpojumi un citi sociālā atbalsta pasākumi, tostarp personīgā palīdzība, kas nepieciešama, lai dzīvotu un iekļautos sabiedrībā un lai nepieļautu izolēšanu vai nošķiršanu no sabiedrības;

[..]."

5 Tiesa ir apstiprinājusi, ka konvencijas normas ir Savienības tiesību sistēmas sastāvdaļa un ka Savienības tiesību normas ir jāinterpretē, cik vien iespējams, atbilstoši minētajai konvencijai (spriedums, 2013. gada 11. aprīlis, *HK Danmark*, C-335/11 un C-337/11, EU:C:2013:222, 30. un 32. punkts).

6 Somija Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām un tās Fakultatīvo protokolu ratificēja 2016. gada 11. maijā. Šī konvencija un tās Fakultatīvais protokols šajā dalībvalstī stājās spēkā 2016. gada 10. jūnijā.

***Savienības tiesības***

7 Regulas Nr. 883/2004 15. apsvērumā ir noteikts:

"Uz personām, kas pārvietojas Kopienā, jāattiecina tikai vienas dalībvalsts sociālās nodrošināšanas shēma, lai novērstu valstu piemērojamo tiesību aktu noteikumu pārklāšanos un sarežģījumus, kas var rasties tās rezultātā."

8 Šīs regulas 1. panta j)–l) punktā ir sniegtas šādas definīcijas:

"j) "dzīvesvieta" ir vieta, kurā persona pastāvīgi dzīvo;

k) "uzturēšanās" ir atrašanās pagaidu dzīvesvietā;

l) "tiesību akti" attiecībā uz katru dalībvalsti ir normatīvie akti, citas tiesību normas un visi pārējie izpildes pasākumi, kas saistīti ar 3. panta 1. punktā minētajām sociālā nodrošinājuma jomām;

[..]."

9 Minētās regulas 3. pantā "Jomas, uz kurām attiecas šī regula" ir paredzēts:

"1. Šī regula attiecas uz visiem tiesību aktiem, kuri skar šādas sociālā nodrošinājuma jomas:

a) slimības pabalsti;

[..]

2. Ja XI pielikumā nav noteikts citādi, šī regula attiecas uz vispārīgām un īpašām sociālās nodrošināšanas shēmām neatkarīgi no tā, vai tās ir balstītas uz iemaksām vai ne, un shēmām, kas saistītas ar darba devēja vai kuģa īpašnieka pienākumiem.

3. Šī regula attiecas arī uz īpašiem naudas pabalstiem, kas nav balstīti uz iemaksām un uz kuriem attiecas 70. pants.

[..]

5. Šo regulu nepiemēro:

a) sociālai un medicīniskai palīdzībai;

[..]."

10 Regulas Nr. 883/2004 9. pantā "Dalībvalstu deklarācijas par šās regulas darbības jomu" ir paredzēts, ka dalībvalstis katru gadu Eiropas Komisijai rakstveidā paziņo par šīs regulas 3. pantā minētajiem tiesību aktiem un shēmām.

11 Regulas Nr. 883/2004 II sadaļas "Piemērojamo tiesību aktu noteikšana" 11. panta 1. un 3. punktā ir paredzēts:

"1. Personas, uz kurām attiecas šī regula, ir pakļautas tikai vienas dalībvalsts tiesību aktiem. Šos tiesību aktus nosaka saskaņā ar šo sadaļu.

[..]

3. Ievērojot 12.–16. pantu:

a) persona, kas veic darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā kādā dalībvalstī, ir pakļauta minētās dalībvalsts tiesību aktiem;

[..]

e) katra persona, uz ko neattiecas a)–d) apakšpunkts, ir pakļauta dzīvesvietas dalībvalsts tiesību aktiem, neierobežojot citus šās regulas noteikumus, kas viņai garantē pabalstus, ko nosaka vienas vai vairāku citu dalībvalstu tiesību akti."

***Somijas tiesības***

*Likums par sociālo palīdzību*

12 *Sosiaalihuoltolaki* (Likums par sociālo palīdzību) (17.9.1982/710) 13. panta 1. punktā ir noteikts:

"Saistībā ar sociālās palīdzības uzdevumiem pašvaldībai, ievērojot saturu un apjomu, kāds ir noteikts tiesību aktos, ir jārūpējas:

1) par sociālo pakalpojumu organizēšanu iedzīvotājiem;

[..]."

13 Likuma par sociālo palīdzību 14. panta pirmajā daļā ir paredzēts:

"Pašvaldības iedzīvotājs šī likuma izpratnē ir jebkura persona, kuras domicils atrodas pašvaldībā *väestökirjalaki* (Likums par civilstāvokļa aktu reģistru) (141/69) izpratnē.

[..]"

*Likums par pakalpojumiem un atbalsta pasākumiem personām ar invaliditāti*

14 *Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista* (Likums par pakalpojumiem un atbalsta pasākumiem personām ar invaliditāti) (3.4.1987/380), redakcijā, kas piemērojama pamatlietas faktiem (turpmāk tekstā – "Likums par pakalpojumiem personām ar invaliditāti"), 1. pantā ir paredzēts:

"Šī likuma mērķis ir radīt apstākļus, lai personas ar invaliditāti varētu dzīvot kopā ar citiem kā līdzvērtīgi sabiedrības locekļi un būt aktīvi, kā arī nepieļaut un novērst neērtības un šķēršļus, ko rada invaliditāte."

15 Šī likuma 3. pantā "Atbildība par pakalpojumu un atbalsta pasākumu organizēšanu" ir paredzēts:

"Pašvaldībai ir jānodrošina, lai pakalpojumi un atbalsta pasākumi personām ar invaliditāti tiek organizēti tā, ka tie pēc savas būtības un nozīmes apmierina pašvaldībā esošās vajadzības.

Sniedzot pakalpojumus un atbalsta pasākumus saskaņā ar šo likumu, ir jāņem vērā klienta individuālā vajadzība pēc palīdzības."

16 Minētā likuma 8. panta "Pakalpojumi personām ar invaliditāti" 2. punktā ir paredzēts:

"Pašvaldībai ir jānodrošina personām ar smagu invaliditāti atbilstīgi transporta pakalpojumi kopā ar pavadoņu pakalpojumiem, palīdzība ikdienas darbību veikšanai, [personīgā] palīdzība un aprūpe dzīvesvietā, ja personai invaliditātes vai slimības dēļ ir obligāti nepieciešami pakalpojumi, lai veiktu ikdienas darbības. Tomēr pašvaldībai nav pienākuma nodrošināt aprūpi dzīvesvietā vai [personīgu] palīdzību, ja aprūpi, kas vajadzīga personai ar smagu invaliditāti, nevar nodrošināt vietējās veselības aprūpes ietvaros."

17 Šī paša likuma 8.c pantā "Personīga palīdzība" ir paredzēts:

"Personīga palīdzība" šī likuma izpratnē ir palīdzība, kas personām ar smagu invaliditāti noteikti ir vajadzīga mājās un ārpus mājas:

1) ikdienas darbību veikšanai;

2) darba un studiju gaitās;

3) brīvā laika pasākumos;

4) piedaloties sabiedriskajā dzīvē vai

5) uzturot sociālos kontaktus.

Personīgās palīdzības mērķis ir palīdzēt personai ar smagu invaliditāti īstenot pašas lēmumus, veicot pirmajā daļā minētās darbības. Personīgās palīdzības organizēšana nozīmē, ka personai ar smagu invaliditāti ir resursi, lai noteiktu palīdzības saturu un īstenošanas kārtību.

Personīgās palīdzības sniegšanas nolūkā par personu ar smagu invaliditāti uzskata personu, kurai ilgstošas vai progresējošas invaliditātes vai slimības dēļ noteikti un atkārtoti ir nepieciešama citas personas palīdzība pirmajā daļā minēto darbību veikšanai, ja vien šī nepieciešamība nav galvenokārt saistīta ar vecuma izraisītām slimībām un nespēju.

Personīgo palīdzību ikdienas darbību veikšanā, kā arī darba un studiju gaitās sniedz tādā apmērā, kāds personai ar smagu invaliditāti ir noteikti nepieciešams.

Attiecībā uz iepriekš pirmās daļas 3)–5) punktā minētajām darbībām personīga palīdzība ir jāsniedz vismaz 30 stundas mēnesī, ja mazāks stundu skaits nevar nodrošināt personai ar smagu invaliditāti nepieciešamo palīdzību."

18 Likuma par pakalpojumiem personām ar invaliditāti 8.d pantā "Personīgās palīdzības sniegšanas noteikumi" ir paredzēts:

"Pieņemot lēmumu par personīgās palīdzības sniegšanas noteikumiem un personīgās palīdzības organizēšanu, pašvaldība ņem vērā personas ar smagu invaliditāti viedokli un vēlmes, kā arī pakalpojumu plānā definēto individuālo vajadzību pēc palīdzības un dzīves apstākļus kopumā.

Pašvaldība var sniegt personīgo palīdzību, paredzot:

1) izdevumu kompensāciju personai ar smagu invaliditāti, kas radušies, nodarbinot palīgu personīgās palīdzības sniegšanai, ieskaitot tiesību normās noteiktās iemaksas un pabalstus, kas jāmaksā darba devējam, kā arī citus atbilstīgus nepieciešamos izdevumus, kas radušies palīgdarbinieka darbības rezultātā;

2) piešķirt personai ar smagu invaliditāti atbilstošas vērtības pakalpojumu kuponus saskaņā ar *laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä* [(Likums par sociālās un veselības aprūpes pakalpojumu kuponu) (569/2009)] palīgdarbinieka pakalpojumu iegādei vai

3) nodrošināt personai ar smagu invaliditāti sabiedrisko vai privāto pakalpojumu sniedzēju palīgdarbinieka pakalpojumus, sniegt pakalpojumus pašai vai, pamatojoties uz vienošanos, kopā ar citu pašvaldību vai citām pašvaldībām.

Situācijā, kas minēta iepriekš otrās daļas 1) punktā, personai ar smagu invaliditāti vajadzības gadījumā ir jāsniedz norādes un palīdzība jautājumos, kas saistīti ar palīgdarbinieku pieņemšanu darbā.

Iepriekš otrās daļas 1) punktā paredzētais palīgpersonāls nevar būt kāds no personas ar smagu invaliditāti vecākiem vai tuviniekiem, ja vien nav īpaši svarīga iemesla uzskatīt, ka tas ir personas ar invaliditāti interesēs."

*Likums par maksājumiem sociālās un veselības aprūpes pabalstu jomā*

19 *Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista* (Likums par maksājumiem sociālās un veselības aprūpes pabalstu jomā) (3.8.1992/734) 4. panta "Bezmaksas sociālie pakalpojumi" 5. punktā ir paredzēts:

"Bezmaksas sociālie pakalpojumi ietver:

[..]

5) [Likuma par pakalpojumiem personām ar invaliditāti] 8. panta pirmajā daļā minētos pakalpojumus, 8. panta otrajā daļā minētās ikdienas darbības, izņemot transportu un ēdināšanu, personīgu palīdzību, kā arī speciālus pakalpojumus saistībā ar aprūpi dzīvesvietā un 11. pantā minētās pārbaudes; tomēr īpašos izdevumus saistībā ar aprūpi dzīvesvietā un izdevumus saistībā ar personīgo palīdzību var prasīt atlīdzināt, ja attiecīgajai personai šie izdevumi tiek atmaksāti saskaņā ar citu likumu, nevis [Likumu par pakalpojumiem personām ar invaliditāti]."

**Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi**

20 Prasītājs pamatlietā ir dzimis 1992. gadā un dzīvo Espo pašvaldībā Somijā. Saskaņā ar iesniedzējtiesas konstatējumiem viņam ir nepieciešama ievērojama palīdzība, tostarp ikdienas darbību veikšanai. Tādēļ Espo pašvaldība ir nodrošinājusi personīgu palīdzību, lai viņš varētu Somijā apmeklēt vidusskolu.

21 2013. gada augustā A lūdza Espo pašvaldībai saskaņā ar Likumu par pakalpojumiem personām ar invaliditāti personīgu palīdzību apmēram piecas stundas nedēļā mājsaimniecības darbu veikšanai, it īpaši saistībā ar iepirkšanos, mājokļa tīrīšanu un veļas mazgāšanu. Šī lūguma iesniegšanas dienā A pārcēlās uz Tallinu, Igauniju, lai tur trīs gadus studētu tieslietas pilna laika studijās, un šīs pārcelšanās rezultātā viņš trīs vai četras dienas nedēļā paredzēja pavadīt Igaunijas galvaspilsētā, zinot, ka katru nedēļas nogali viņš plāno atgriezties Espo. Tādēļ vēlamie pakalpojumi būtu jānodrošina ārpus Somijas.

22 Ar 2013. gada 12. novembra lēmumu, kas pēc sūdzības iesniegšanas tika apstiprināts ar 2014. gada 4. februāra lēmumu, A personīgās palīdzības lūgums tika noraidīts, pamatojoties uz to, ka viņa uzturēšanos ārpus Somijas nevarot uzskatīt par gadījuma rakstura uzturēšanos, pat ja viņa dzīvesvietas pašvaldība nemainās. Espo pašvaldība uzskata, ka tai neesot jāsniedz pakalpojumi un atbalsta pasākumi ārpus Somijas, jo šāda veida uzturēšanās līdzinās "pastāvīgās dzīvesvietas" jēdzienam. Turklāt tika

konstatēts, ka personīgo palīdzību ārpus Somijas var sniegt atpūtas vai darījuma braucienos, un nekādi izdevumi netiekot atlīdzināti, ja sakarā ar uzturēšanos ārpus Somijas mainās personas dzīvesvietas pašvaldība vai arī persona ilgstoši vai pastāvīgi dzīvo ārpus Somijas.

23 Ar 2014. gada 27. jūnija spriedumu *Helsingin hallinto–oikeus* (Helsinku Administratīvā tiesa, Somija) būtībā apstiprināja šo argumentāciju un noraidīja prasību, ko bija cēlis A par lēmumu noraidīt personīgās palīdzības lūgumu.

24 *Korkein hallinto–oikeus* (Augstākā administratīvā tiesa, Somija), kurai tika iesniegta apelācijas sūdzība par šo spriedumu, uzskata, ka, lai izšķirtu strīdu pamatlietā, ir vajadzīgs Tiesas prejudiciāls nolēmums.

25 Šajā ziņā iesniedzējtiesa uzskata, ka saskaņā ar Likumu par pakalpojumiem personām ar invaliditāti personīgā palīdzība ir pakalpojums, kura sniegšana ir pašvaldības īpašais pienākums, un ka personai, kura atbilst nosacījumiem tā saņemšanai, ir subjektīvas tiesības uz šādu palīdzību, kas ir jāpiešķir ikvienai personai ar smagu invaliditāti šī likuma izpratnē, ja šāda palīdzība ir noteikti nepieciešama, ņemot vērā attiecīgās personas individuālās vajadzības.

26 Tomēr iesniedzējtiesa norāda, ka, tā kā nav strīda par to, ka valsts tiesību aktu izpratnē A dzīvesvietas pašvaldība joprojām ir Espo, kaut arī viņš studē Igaunijas galvaspilsētā, pienākumu sniegt lūgto palīdzību saistībā ar uzturēšanos ārpus Somijas nevar izsecināt ne no Likuma par pakalpojumiem personām ar invaliditāti redakcijas, ne no tā sagatavošanas darbiem.

27 *Korkein hallinto–oikeus* (Augstākā administratīvā tiesa) uzskata, ka šādā kontekstā Savienības tiesību interpretācija ir nepieciešama, lai atrisinātu tajā izskatāmo strīdu. Tā vispirms vēlas noskaidrot, vai, ņemot vērā tās raksturīgās iezīmes, personīgā palīdzība, kas ir ieviesta ar Likumu par pakalpojumiem personām ar invaliditāti, ir jākvalificē kā "slimības pabalsts", un tādā gadījumā tā ietilpst Regulas Nr. 883/2004 materiālās piemērošanas jomā, vai arī runa ir pabalstu saistībā ar sociālu palīdzību, un tādā gadījumā tā neietilpst šīs regulas piemērošanas jomā. Ņemot vērā to, ka *Korkein hallinto-oikeus* (Augstākā administratīvā tiesa) vairāk sliecas piekrist šai otrajai hipotēzei, šī tiesa turpinājumā vaicā, vai LESD noteikumi par Savienības pilsonību neļauj atteikties sniegt pamatlietā lūgto personīgo palīdzību.

28 Šādos apstākļos *Korkein hallinto–oikeus* (Augstākā administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai tāds pabalsts kā personīgā palīdzība, kas paredzēts Likumā par pakalpojumiem personām ar invaliditāti, ir slimības pabalsts Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkta izpratnē?

2) Ja atbilde uz pirmo [..] jautājumu ir noliedzoša:

Vai LESD 20. un 21. pantā paredzētās Savienības pilsoņu tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstīs ir ierobežotas, ja tāda pabalsta kā personīgā palīdzība piešķiršana ārvalstīs Likuma par pakalpojumiem personām ar invaliditāti izpratnē nav īpaši reglamentēta un pabalsta piešķiršanas nosacījumi tiek interpretēti tādējādi, ka personīgo palīdzību nepiešķir citā dalībvalstī, kurā tiesību subjekts trīs gadus studē, lai iegūtu augstāko izglītību?

– Vai, vērtējot lietu, ir nozīme faktam, ka tāds pabalsts kā personīgā palīdzība personai Somijā var tikt piešķirts citā pašvaldībā, nevis attiecīgās personas dzīvesvietas pašvaldībā, ja persona, piemēram, studē citā Somijas pašvaldībā?

– Vai, vērtējot lietu, saistībā ar Savienības tiesībām ir nozīme tiesībām, kuras izriet no [..] Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām 19. panta?

3) Gadījumā, ja Tiesa, atbildot uz otro [..] jautājumu, konstatē, ka valsts tiesību akti to interpretācijā, kas ir sniegta pamatlietā, ir uzskatāmi par tiesību uz brīvu pārvietošanos ierobežojumu, vai šādu ierobežojumu tomēr var pamatot ar primāriem vispārējo interešu apsvērumiem, kas izriet no Likumā par pakalpojumiem personām ar invaliditāti paredzētā pašvaldības pienākuma uzraudzīt personīgās palīdzības nodrošināšanu, pašvaldības iespējas izvēlēties atbilstīgus noteikumus personīgās palīdzības nodrošināšanai un personīgās palīdzības sistēmas saskaņotības un efektivitātes saglabāšanas?"

## Par prejudiciālajiem jautājumiem

### *Par pirmo jautājumu*

29 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāds pabalsts kā pamatlietā apskatāmā personīgā palīdzība, kura ietver tostarp ar ikdienas darbībām saistītu izmaksu segšanu personai ar smagu invaliditāti nolūkā ļaut šai personai, kas nav ekonomiski aktīva, iegūt augstāko izglītību, ietilpst jēdzienā "slimības pabalsts" šīs tiesību normas izpratnē.

30 Vispirms ir jākonstatē, ka no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka Somijas Republika nav paziņojusi, ka Likums par pakalpojumiem personām ar invaliditāti ietilpst Regulas Nr. 883/2004 piemērošanas jomā. Tomēr Tiesa jau ir nospriedusi, ka fakts, ka dalībvalsts saskaņā ar Regulas Nr. 883/2004 9. pantu nav paziņojusi, ka attiecīgais likums ietilpst šīs regulas piemērošanas jomā, nenozīmē šī likuma *ipso facto* izslēgšanu no tās materiālās piemērošanas jomas (pēc analoģijas skat. it īpaši spriedumus, 1996. gada 11. jūlijs, *Otte*, C-25/95, EU:C:1996:295, 20. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2013. gada 19. septembris, *Hliddal* un *Bornand*, C-216/12 un C-217/12, EU:C:2013:568, 46. punkts).

31 Runājot par atšķirību starp pabalstiem, kuri ietilpst Regulas Nr. 883/2004 piemērošanas jomā, un pabalstiem, kuri ir no tās izslēgti, ir jāuzsver, ka šī atšķirība balstās galvenokārt uz katra pabalsta būtiskajām pazīmēm, it īpaši uz tā mērķiem un piešķiršanas nosacījumiem, nevis uz to, vai pabalsts valsts tiesību aktā ir vai nav kvalificēts par sociālā nodrošinājuma pabalstu (šajā nozīmē it īpaši skat. spriedumus, 1998. gada 5. marts, *Molenaar*, C-160/96, EU:C:1998:84, 19. punkts; 2015. gada 16. septembris, Komisija/Slovākija, C-433/13, EU:C:2015:602, 70. punkts, kā arī 2018. gada 30. maijs, *Czerwiński*, C-517/16, EU:C:2018:350, 33. punkts).

32 Tādējādi no pastāvīgās judikatūras izriet, ka pabalstu var uzskatīt par sociālā nodrošinājuma pabalstu, ja, pirmkārt, tas saņēmējiem tiek piešķirts neatkarīgi no jebkādiem individuāliem un diskrecionāriem personīgo vajadzību novērtējumiem, pamatojoties uz tiesību aktos definētu situāciju, un, otrkārt, tas attiecas uz kādu no riskiem, kas ir skaidri uzskaitīti Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punktā (skat. it īpaši spriedumus, 1985. gada 27. marts, *Hoeckx*, 249/83, EU:C:1985:139, 12.–14. punkts; 2015. gada 16. septembris, Komisija/Slovākija, C-433/13, EU:C:2015:602, 71. punkts, kā arī 2017. gada 21. jūnijs, *Martinez Silva*, C-449/16, EU:C:2017:485, 20. punkts).

33 Ņemot vērā iepriekšējā punktā minēto abu nosacījumu kumulatīvo raksturu, ja viens no tiem nav izpildīts, sekas ir tādas, ka attiecīgais pabalsts neietilpst Regulas Nr. 883/2004 piemērošanas jomā.

34 Attiecībā uz pirmo nosacījumu ir jāatgādina, ka tas ir izpildīts, ja pabalsts tiek piešķirts, ņemot vērā objektīvus kritērijus, kuri, ja tie ir izpildīti, rada tiesības uz pabalstu, un kompetentā iestāde nevar ņemt vērā citus personiskos apstākļus (šajā nozīmē skat. it īpaši spriedumus, 1992. gada 16. jūlijs, *Hughes*, C-78/91, EU:C:1992:331, 17. punkts, un 2015. gada 16. septembris, Komisija/Slovākija, C-433/13, EU:C:2015:602, 73. punkts).

35 Šajā ziņā iesniedzējtiesa ir konstatējusi, ka, lai gan personu ar smagu invaliditāti individuālās vajadzības tiek ņemtas vērā, sniedzot personīgu palīdzību saskaņā ar Likumu par pakalpojumiem personām ar invaliditāti, šis likums piešķir tajā noteiktajiem saņēmējiem "subjektīvas tiesības" uz šādas palīdzības piešķiršanu, pamatojoties uz tiesību aktos definētiem nosacījumiem un neatkarīgi no saņēmēju ienākumu līmeņa.

36 Savukārt Somijas un Zviedrijas valdības uzskata, ka pamatlietā apskatāmā palīdzība ir pielīdzināma pabalstam, par kuru tika pasludināts 2015. gada 16. septembra spriedums Komisija/Slovākija (C-433/13, EU:C:2015:602), jo tika ņemtas vērā saņēmēja individuālās vajadzības un pašvaldībai piešķirtā rīcības brīvība attiecībā uz šīs palīdzības sniegšanas veidu un apjomu, kas nozīmē, ka tā neatbilst pirmajam nosacījumam, kas minēts šī sprieduma 32. punktā, un ka tādējādi tā neietilpst Regulas Nr. 883/2004 materiālajā piemērošanas jomā. Turpretim gan Komisija, gan Čehijas valdība uzskata, ka minētā palīdzība atbilst šim nosacījumam.

37 2015. gada 16. septembra spriedumā Komisija/Slovākija (C-433/13, EU:C:2015:602) Tiesa konstatēja, pirmkārt, ka Komisija nav pierādījusi, ka Slovākijas likumā paredzētie kritēriji attiecībā uz dažādajām veicamajām medicīniskajām un sociālajām ekspertīzēm dod tiesības uz attiecīgajiem pabalstiem un kompetentajām iestādēm nav rīcības brīvības attiecībā uz šo pabalstu piešķiršanu, un, otrkārt, ka minētajā likumā ir noteikts, ka tiesības uz pabalstu kā kompensāciju un tā izmaksa ir balstīta uz spēkā esošu kompetentās iestādes lēmumu par šo tiesību atzīšanu, apstiprinot Slovākijas valdības viedokli, ka administrācijai ir rīcības brīvība, piešķirot attiecīgos pabalstus.

38 Kā secinājumu 42. punktā norādījis ģenerāladvokāts, no minētā izriet, ka attiecīgās palīdzības saņēmēja individuālo vajadzību diskrecionārajam novērtējumam vispirms ir jābūt saistītam ar tiesībām pieprasīt attiecīgo pabalstu, lai izslēgtu šī sprieduma 32. punktā minētā pirmā nosacījuma izpildi, kas atbalsta Slovākijas valdības apgalvojumu, ka administrācijai bija rīcības brīvība attiecīgās palīdzības piešķiršanā.

39 Jākonstatē, ka Likumā par pakalpojumiem personām ar invaliditāti, it īpaši tā 8.c un 8.d pantā, vairākkārt tiek pieminēta attiecīgās personas individuālo vajadzību ņemšana vērā. Tomēr rīcības brīvība, ko minētais 8.d pants piešķir *inter alia* attiecībā uz saņēmēja dzīvesvietas pašvaldības pilnvarām, attiecas nevis uz tiesībām uz personīgo palīdzību, bet gan uz kārtību, kādā šī palīdzība tiek piešķirta, kā arī tās apjomu, jo pašvaldībai ir jāsniedz palīdzība personai gadījumā, ja lūguma iesniedzējs ir persona ar smagu invaliditāti, kurš dzīvo šīs valsts teritorijā, neatkarīgi no šīs personas ienākumiem. Tādējādi situācija pamatlietā atšķiras no situācijas, kurā tika pasludināts 2015. gada 16. septembra spriedums Komisija/Slovākija (C-433/13, EU:C:2015:602).

40 Ņemot vērā šos apsvērumus, ir jākonstatē, ka pamatlietā pirmais nosacījums ir izpildīts.

41 Attiecībā uz otro nosacījumu ir jāpārbauda, vai pamatlietā apskatāmā palīdzība attiecas uz vienu no riskiem, kas ir skaidri uzskaitīti Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punktā.

42 Precīzāk, attiecībā uz aprūpes apdrošināšanu Tiesa patiešām būtībā ir nospriedusi, ka pabalsti, kas saistīti ar aprūpes risku un kam vienlaikus ir arī savas raksturīgās īpašības, ir jāpielīdzina "slimības pabalstiem" Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkta izpratnē (šajā nozīmē skat. it īpaši spriedumus, 1998. gada 5. marts, *Molenaar*, C-160/96, EU:C:1998:84, 23.–25. punkts; 2011. gada 30. jūnijs, *da Silva Martins*, C-388/09, EU:C:2011:439, 40.–45. punkts, un 2017. gada 1. februāris, *Tolley*, C-430/15, EU:C:2017:74, 46. punkts).

43 Tomēr šāda aprūpes riska pielīdzināšana slimības riskam nozīmē, ka pabalstu aprūpes riska segšanai mērķis ir uzlabot aprūpējamo personu veselības stāvokli un dzīvi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2001. gada 8. marts, *Jauch*, C-215/99, EU:C:2001:139, 28. punkts; 2006. gada 21. februāris, *Hosse*, C-286/03, EU:C:2006:125, 38.–44. punkts, un 2011. gada 30. jūnijs, *da Silva Martins*, C-388/09, EU:C:2011:439, 45. punkts).

44 Tas it īpaši ir gadījums, kad neatkarīgi no šo shēmu finansēšanas veida runa ir par tādu izdevumu segšanu, kas radušies personas aprūpes stāvokļa dēļ un kas attiecas, vismaz vienlaicīgi, uz personai sniegto aprūpi un šādas personas ikdienas dzīves uzlabošanu, tai nodrošinot tostarp izdevumu segšanu saistībā ar aprīkojumu vai trešo personu palīdzību (skat. it īpaši spriedumus, 1998. gada 5. marts, *Molenaar*, C-160/96, EU:C:1998:84, 23. punkts; 2004. gada 8. jūlijs, *Gaumain–Cerri* un *Barth*, C-502/01 un C-31/02, EU:C:2004:413, 3., 21. un 26. punkts, kā arī 2012. gada 12. jūlijs, Komisija/Vācija, C-562/10, EU:C:2012:442, 46. punkts).

45 Tāpat ir ticis arī nospriests, ka ar aprūpes risku saistītiem pabalstiem ir vairāk papildinošs raksturs salīdzinājumā ar "klasiskajiem" slimības pabalstiem, uz kuriem *strictu sensu* attiecas Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkta a) apakšpunkts, un tie ne vienmēr ir pēdējo minēto pabalstu neatņemama sastāvdaļa (skat. it īpaši spriedumus, 2011. gada 30. jūnijs, *da Silva Martins*, C-388/09, EU:C:2011:439, 47. punkts, kā arī 2017. gada 1. februāris, *Tolley*, C-430/15, EU:C:2017:74, 46. punkts un tajā minētā judikatūra).

46 Pamatlietā, kā to rakstveida apsvērumos norāda Somijas un Zviedrijas valdības, kā arī ģenerāladvokāts secinājumos, ir jākonstatē, ka personisko palīdzību, kas paredzēta Likumā par pakalpojumiem personām ar invaliditāti, nevar uzskatīt par tādu, kas ir paredzēta, lai uzlabotu saņēmēja veselības stāvokli saistībā ar invaliditāti.

47 Šī likuma 1. pantā ir noteikts, ka tā mērķis ir radīt nosacījumus, kas ļauj personām ar invaliditāti dzīvot kopā ar citiem kā līdzvērtīgiem sabiedrības locekļiem un būt aktīviem, kā arī nepieļaut un novērst neērtības un šķēršļus, ko rada invaliditāte.

48 Otrkārt, saskaņā ar Likuma par pakalpojumiem personām ar invaliditāti 8.c pantu personīgā palīdzība ir paredzēta, lai palīdzētu personām ar smagu invaliditāti izdarīt pašiem savu izvēli, veicot šajā pantā uzskaitītās darbības, proti, ikdienas aktivitātes, darbu un mācības, izklaidi, sociālo līdzdalību vai sociālo mijiedarbību.

49 Visbeidzot, no šī likuma sagatavošanas darbiem izriet, ka vajadzība pēc palīdzības, kas saistīta ar aprūpi, ārstēšanu vai uzraudzību, ir skaidri izslēgta no personīgās palīdzības piemērošanas jomas.

50 Līdz ar to pamatlietā apskatāmā palīdzība nevar tikt uzskatīta par saistītu ar kādu no riskiem, kas skaidri uzskaitīti Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punktā.

51 No minētā izriet, ka šī sprieduma 32. punktā minētais otrais nosacījums nav izpildīts. Tādējādi pamatlietā apskatāmā palīdzība neietilpst Regulas Nr. 883/2004 materiālajā piemērošanas jomā.

52 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāds pabalsts kā pamatlietā apskatāmā personīgā palīdzība, kura ietver tostarp ar ikdienas darbībām saistītu izmaksu segšanu personai ar smagu invaliditāti nolūkā ļaut šai personai, kas nav ekonomiski aktīva, iegūt augstāko izglītību, neietilpst jēdzienā "slimības pabalsts" šīs normas izpratnē un tāpēc ir izslēgts no šīs regulas piemērošanas jomas.

### *Par otro un trešo jautājumu*

53 Ar otro un trešo jautājumu, kas tiek uzdoti gadījumā, ja pamatlietā apskatāmā personīgā palīdzība nav kvalificējama kā "slimības pabalsts" un tādējādi neietilpst Regulas Nr. 883/2004 piemērošanas jomā, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai LESD 20. un 21. pants nepieļauj, ka dzīvesvietas pašvaldība dalībvalsts iedzīvotājam ar smagu invaliditāti atsaka tādu pabalstu kā pamatlietā apskatāmā personīgā palīdzība, pamatojoties uz to, ka viņš uzturas citā dalībvalstī, lai tur iegūtu augstāko izglītību.

54 Vispirms ir jāatgādina, ka iesniedzējtiesa ir norādījusi, pirmkārt, ka nav strīda par to, ka prasītājs pamatlietā ir saglabājis domicilu Somijā saskaņā ar attiecīgo valsts tiesisko regulējumu un ka viņa iknedēļas uzturēšanās Igaunijā studiju laikā ir tikai īslaicīga, jo viņš ir paredzējis katru nedēļas nogali atgriezties savā dzīvesvietas pašvaldībā. Otrkārt, šī pati tiesa precizēja, ka studijas atšķirībā no darījumu un atpūtas brauciena nav viens no pamatiem, kuri ir atzīti par tādiem, kas ļauj ieinteresētajai personai saņemt pamatlietā apskatāmo personīgo palīdzību ārpus Somijas.

55 Ņemot vērā iepriekš minēto precizējumu, ir jāatgādina, ka A kā Somijas pilsonis ir arī Eiropas Savienības pilsonis saskaņā ar LESD 20. panta 1. punktu, un tādēļ viņš var atsaukties, tostarp attiecībā uz savu izcelsmes valsti, uz tiesībām, kādas ir saistītas ar šādu statusu (skat. it īpaši spriedumu, 2015. gada 26. februāris, *Martens*, C-359/13, EU:C:2015:118, 20. punkts un tajā minētā judikatūra).

56 Kā vairākkārt ir lēmusi Tiesa, Savienības pilsoņa statuss ir paredzēts kā dalībvalstu pilsoņu pamatstatuss, kas ļauj vienādā situācijā esošiem dalībvalstu pilsoņiem pieprasīt, lai Līguma *ratione materiae* piemērošanas jomā uz viņiem tiktu attiecināts viens un tas pats tiesiskais regulējums neatkarīgi no viņu pilsonības un neskarot šajā ziņā skaidri paredzētus izņēmumus (skat. it īpaši spriedumu, 2016. gada 2. jūnijs, *Bogendorff von Wolffersdorff*, C-438/14, EU:C:2016:401, 29. un 30. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

57 Savienības tiesību *ratione materiae* piemērošanas jomā tostarp ietilpst arī tādas situācijas, kuras saistītas ar Līgumā paredzēto pamatbrīvību īstenošanu, it īpaši situācijas, uz kurām attiecas LESD 21. pantā paredzētā brīvība pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā (skat. it īpaši spriedumu, 2016. gada 2. jūnijs, *Bogendorff von Wolffersdorff*, C-438/14, EU:C:2016:401, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).

58 Šajā ziņā Tiesa ir precizējusi, ka, lai gan dalībvalstīm saskaņā ar LESD 165. panta 1. punktu ir kompetence saistībā ar izglītības saturu un attiecīgo izglītības sistēmu organizāciju, tām šī kompetence ir jāīsteno, ievērojot Savienības tiesības, tostarp Līguma tiesību normas par tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, kas ikvienam Savienības pilsonim ir paredzētas LESD 21. panta 1. punktā (spriedums, 2015. gada 26. februāris, *Martens*, C-359/13, EU:C:2015:118, 23. punkts un tajā minētā judikatūra).

59 Turklāt Savienības tiesībās dalībvalstīm nav noteikts pienākums paredzēt augstākās izglītības finansējuma sistēmu, lai studētu dalībvalstī vai ārpus tās. Tomēr, ja dalībvalsts ir paredzējusi šādu sistēmu, kas studentiem ļauj šādu finansējumu saņemt, tad tai ir jānodrošina, lai šāda finansējuma piešķiršanas noteikumi neradītu nepamatotu ierobežojumu minētajām tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā (skat. it īpaši spriedumu, 2015. gada 26. februāris, *Martens*, C-359/13, EU:C:2015:118, 24. punkts).

60 Tāpat no pastāvīgās judikatūras izriet, ka tāds valsts tiesiskais regulējums, kas ir nelabvēlīgs noteiktiem valsts pilsoņiem tikai tādēļ, ka viņi ir izmantojuši savas tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties citā dalībvalstī, ir LESD 21. panta 1. punktā ikvienam Savienības pilsonim atzīto brīvību ierobežojums (spriedums, 2015. gada 26. februāris, *Martens*, C-359/13, EU:C:2015:118, 25. punkts).

61 Līgumā piedāvātās iespējas attiecībā uz Savienības pilsoņu pārvietošanos nevarētu tikt efektīvi izmantotas, ja dalībvalsts pilsonim varētu liegt tās izmantot tādu šķēršļu dēļ, kurus viņa dzīvošanai citā dalībvalstī rada viņa izcelsmes valsts tiesiskais regulējums, sodot viņu par šo tiesību izmantošanu (skat. it īpaši spriedumu, 2015. gada 26. februāris, *Martens*, C-359/13, EU:C:2015:118, 26. punkts).

62 Šis apsvērums, ņemot vērā LESD 6. panta e) punkta un 165. panta 2. punkta otrā ievilkuma mērķus, proti, tostarp veicināt studentu un mācībspēku mobilitāti, ir īpaši svarīgs izglītības jomā (skat. it īpaši spriedumu, 2015. gada 26. februāris, *Martens*, C-359/13, EU:C:2015:118, 27. punkts).

63 Lai gan ir taisnība, ka personīgā palīdzība pamatlietā tiek piešķirta ne tikai studiju veikšanai, bet arī lai sociāli un ekonomiski integrētu personas ar smagu invaliditāti, ļaujot tām izdarīt izvēli, tostarp attiecībā uz studijām, šī sprieduma 55.–62. punktā minētā judikatūra tomēr ir piemērojama.

64 Šajā lietā iesniedzējtiesa konstatēja, ka prasītājs pamatlietā ir saglabājis domicilu Espo pašvaldībā saskaņā ar atbilstošo valsts tiesisko regulējumu.

65 Nav strīda par to, ka pamatlietā apskatāmā personīgā palīdzība tika atteikta vienīgi tāpēc, ka augstākās izglītības studijas, ko bija nodomājis īstenot A - kurš turklāt ir izpildījis visus pārējos nosacījumus, lai saņemtu šādu palīdzību, – tika veiktas citā dalībvalstī, nevis Somijā.

66 Šāds atteikums ir jāuzskata par ierobežojumu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, kādas katram Savienības pilsonim ir atzītas LESD 21. panta 1. punktā.

67 Šāds ierobežojums no Savienības tiesību skatupunkta var tikt attaisnots vienīgi tad, ja tas ir pamatots ar objektīviem vispārējo interešu apsvērumiem, kas nav atkarīgi no skarto personu pilsonības, un ir samērīgs ar mērķi, kuru ar valsts tiesībām leģitīmi ir gribēts sasniegt. No Tiesas judikatūras izriet, ka pasākums ir samērīgs tad, ja tas ir piemērots izvirzītā mērķa sasniegšanai un nepārsniedz šī mērķa sasniegšanai nepieciešamo (šajā nozīmē skat. it īpaši spriedumu, 2015. gada 26. februāris, *Martens*, C-359/13, EU:C:2015:118, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).

68 Attiecībā uz valsts pasākuma pamatojumu Somijas valdība uzskata, ka nav tāda imperatīva vispārējo interešu apsvēruma, kas varētu pamatot attiecīgo ierobežojumu pamatlietā. Turpretim Zviedrijas valdība uzskata, ka pašvaldības pienākumi uzraudzīt kārtību, kādā tiek organizēta pamatlietā apskatāmā personīgā palīdzība, un sociālā nodrošinājuma sistēmas finanšu līdzsvara nodrošināšana šajā kontekstā pamato to, ka šīs palīdzības piešķiršana ir ierobežota ar Somijas teritoriju. Turklāt iesniedzējtiesa, atsaucoties uz 2011. gada 21. jūlija sprieduma *Stewart* (C-503/09, EU:C:2011:500) 89. un 90. punktu, savā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu kā vispārējo interešu mērķi, kas varētu pamatot šādu ierobežojumu, norāda Likumā par pakalpojumiem personām ar invaliditāti paredzētās personīgās palīdzības saskaņotības un sistēmas efektivitātes saglabāšanu, kā arī reālas saiknes nodrošināšanu starp palīdzības pieprasītāju un dalībvalsti, kas to ir kompetenta piešķirt.

69 Protams, valsts tiesiskā regulējuma mērķi – radīt faktisku saikni starp īstermiņa darbnespējas pabalsta jauniešiem ar invaliditāti pieprasītāju un kompetento dalībvalsti, kā arī saglabāt valsts sociālā nodrošinājuma sistēmas finanšu līdzsvaru – principā ir leģitīmi mērķi, ar kuriem var attaisnot LESD 21. pantā 1. punktā paredzēto tiesību uz brīvu pārvietošanos un uzturēšanos ierobežojumus (spriedums, 2011. gada 21. jūlijs, *Stewart*, C-503/09, EU:C:2011:500, 90. punkts).

70 Tomēr Tiesa ir nonākusi pie secinājuma, ka šī sprieduma iepriekšējā punktā minētie mērķi nevar pamatot nosacījumus par darbnespējas pabalsta pieprasītāja klātbūtni. Tiesa it īpaši uzskatīja, ka, lai arī darbnespējas pabalsta pieprasītājs uzturējās dalībvalstī, kas nav attiecīgā dalībvalsts, ar šīs dalībvalsts teritoriju pastāvošo faktisko un pietiekamo saikni varēja pierādīt citi faktori, nevis lūguma iesniedzēja uzturēšanās šīs dalībvalsts teritorijā pirms lūguma iesniegšanas, tādi kā attiecības starp šo lūguma iesniedzēju un šīs pēdējās minētās valsts sociālā nodrošinājuma sistēmu vai ģimenes attiecības (spriedums, 2011. gada 21. jūlijs, *Stewart*, C-503/09, EU:C:2011:500, 97.–102. 104. un 109. punkts).

71 Turklāt Tiesa ir nospriedusi, ka šis novērtējums ir spēkā arī attiecībā uz mērķi nodrošināt valsts sociālā nodrošinājuma sistēmas finansiālo līdzsvaru, jo nepieciešamība pierādīt faktisku un pietiekamu saikni starp konkrētā pabalsta lūguma iesniedzēju un kompetento dalībvalsti ļauj pēdējai minētajai nodrošināt, ka ekonomiskais slogs saistībā ar attiecīgā pabalsta izmaksu nekļūs nesamērīgs (spriedums, 2011. gada 21. jūlijs, *Stewart*, C-503/09, EU:C:2011:500, 103. punkts).

72 Šāds secinājums ir piemērojams situācijai, kādā pamatlietā atrodas A. Pirmkārt, kā tika norādīts šī sprieduma 54. punktā, ir skaidrs, ka A ir saglabājis domicilu Espo pašvaldībā, kurā viņš iesniedza savu lūgumu par personīgo palīdzību, un ka viņš tur atgriežas katru nedēļu trīs gadu ilgo studiju Igaunijā laikā.

73 Tādēļ nevar pamatoti apgalvot, ka šī pašvaldība varētu saskarties ar īpašām grūtībām, uzraugot atbilstību nosacījumiem un šīs palīdzības organizēšanas un piešķiršanas kārtību.

74 Turklāt Tiesas rīcībā esošajos lietas materiālos nav nekādas informācijas par šķēršļiem, ar kuriem pašvaldība turpmāk saskartos, kontrolējot piešķirtās personīgās palīdzības izmantošanas nosacījumu izpildi tādā situācijā, kāda ir pamatlietā, salīdzinājumā ar situāciju, kuru atļauj Somijas tiesību akti un kurā Somijas rezidents ārvalstīs izmanto identisku personīgo palīdzību darījumu vai atpūtas braucienos.

75 Šajā kontekstā, kā to secinājumos darījis arī ģenerāladvokāts, ir jāuzsver fakts, uz kuru atsaucas iesniedzējtiesa, proti, ka pamatlietā apskatāmās personīgās palīdzības piešķiršana var turpināties, ja ieinteresētā persona turpina augstākās izglītības iegūšanu Somijas pašvaldībā, kas, iespējams, atrodas tālu no dzīvesvietas pašvaldības, jo iespējas pēdējai minētajai kontrolēt šīs palīdzības izmantošanu šādā situācijā nav mazāk ierobežotas kā pamatlietā apskatāmajā situācijā, kurā A turpina studijas ārpus Somijas, bet kaimiņu reģionā, katru nedēļas nogali atgriežoties dzīvesvietas pašvaldībā Somijā.

76 Otrkārt, no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka Somijas valdība ir skaidri norādījusi, ka patlaban nekas neļauj uzskatīt, ka personīgās palīdzības piešķiršana tādos apstākļos, kādi ir pamatlietā, varētu apdraudēt valsts sociālā nodrošinājuma sistēmas stabilitāti.

77 Līdz ar to tādos apstākļos kā pamatlietā neviens no iesniedzējtiesas un Zviedrijas valdības norādītajiem mērķiem neļauj attaisnot pārvietošanās un uzturēšanās brīvības ierobežojumu tādam Savienības pilsonim kā A.

78 Šādos apstākļos nav jālemj par Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām 19. panta interpretāciju, ko arī ir lūgusi iesniedzējtiesa, jo tā nevar mainīt atbildi, kura ir sniedzama uz otro un trešo jautājumu.

79 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz otro un trešo jautājumu ir jāatbild, ka LESD 20. un 21. pants nepieļauj, ka dzīvesvietas pašvaldība atsaka dalībvalsts iedzīvotājam ar smagu invaliditāti tādu pabalstu kā pamatlietā apskatāmā personīgā palīdzība, pamatojoties uz to, ka viņš uzturas citā dalībvalstī, lai tur iegūtu augstāko izglītību.

## Par tiesāšanās izdevumiem

80 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

**1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 988/2009 (2009. gada 16. septembris), 3. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāds pabalsts kā pamatlietā apskatāmā personīgā palīdzība, kura ietver tostarp ar ikdienas darbībām saistītu izmaksu segšanu personai ar smagu invaliditāti nolūkā ļaut šai personai, kas nav ekonomiski aktīva, iegūt augstāko izglītību, neietilpst jēdzienā "slimības pabalsts" šīs normas izpratnē un tāpēc ir izslēgts no šīs regulas piemērošanas jomas.**

**2) LESD 20. un 21. pants nepieļauj, ka dzīvesvietas pašvaldība atsaka dalībvalsts iedzīvotājam ar smagu invaliditāti tādu pabalstu kā pamatlietā apskatāmā personīgā palīdzība, pamatojoties uz to, ka viņš uzturas citā dalībvalstī, lai tur iegūtu augstāko izglītību.**

[Paraksti]